

29/93

Kontrolní závěr z kontroly dotací do lesního a vodního hospodářství poskytovaných prostřednictvím Ministerstva zemědělství v roce 1993

Kontrolu, zařazenou do plánu kontrolní činnosti NKÚ na II. pololetí 1993 pod pořadovým číslem 29/1993, provedla kontrolní skupina pracovníků Odboru zemědělství, lesního a vodního hospodářství NKÚ v Praze ve spolupráci s kontrolními skupinami pracovníků Oblastních odborů NKÚ v Liberci, Mostě, Sokolově, Českých Budějovicích, Táboře, Hradci Králové, Brně, Třebíči, Zlíně a Ostravě u 80 kontrolovaných osob:

- A. u Územních odborů Ministerstva zemědělství (dále jen ÚO MZe) ve Vsetíně, Uherském Hradišti, Zlíně, Opavě, Frýdku-Místku, Novém Jičíně, Prachaticích, Českých Budějovicích, Českém Krumlově, Jindřichově Hradci, Táboře, Pelhřimově, Semilech, Liberci, Ústí nad Labem, Lounech, Chebu, Sokolově, Hradci Králové, Náchodě, Rychnově nad Kněžnou, Trutnově, Třebíči, Znojmě, Žďáru nad Sázavou, Brně, Blansku a Břeclavi;
- B. u podniků provozujících vodovody a kanalizace (dále jen VaK) v Turnově, Teplicích, Chebu, Karlových Varech, Vsetíně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Náchodě, Trutnově, Brně, Hodoníně, Ostravě a Sokolově;
- C. u Lesů České republiky, a. s., oblastní správy toků (dále jen LČR OST) v Plzni, Frýdku-Místku, Benešově a Brně;
u Lesů České republiky, oblastního inspektorátu (dále jen LČR OI) v Litoměřicích, Frýdku-Místku, Českých Budějovicích, Jindřichově Hradci, Třebíči;
u Lesů České republiky, lesním závodě (dále jen LČR LZ) v Kladské, Prachaticích a Židlochovicích;
- D. u soukromých vlastníků lesa - Vlastimila Janečka, Františka Hýska, Jiřího Šrámka, Stanislava Vrbky, Marie Kučerové, Aleny Čapkové, Jana Aujezkého, Správy panských lesů Žamberk, Statků Bartoň, s. r. o.;
- E. u ostatních vlastníků lesů - Správy městských lesů v Mostě, Zelení města Brna, s. p., Státním statku v Břlovci, s. p., a v Ostravských městských lesích;
- F. u Obecních úřadů (dále jen OÚ) v Želkovicích, Obrně, Hřevnici, Štítně nad Vláří, Bratřejově, Biskupicích;
Městských úřadů (dále jen MěÚ) v Jirkově, Kamenci nad Lipou, Pacově, Bačicích, Mackovicích a u Magistrátu města Ostravy;
- G. u Ministerstva zemědělství (dále jen MZe).

Cílem kontroly bylo prověřit oprávněnost poskytování a využívání finančních prostředků ze státního

rozpočtu v lesním a vodním hospodářství, které byly poskytovány prostřednictvím MZe v roce 1993.

Na MZe v Praze a na ÚO MZe byl prověřen způsob a časový postup uvolňování dotačních prostředků, včetně dodržování právních předpisů a předpisů souvisejících s rozdělováním a poskytováním dotačních prostředků, přezkoumána věcná a formální správnost uzavřených smluv a posouzen účel a hospodárnost použití finančních prostředků ze státního rozpočtu České republiky.

U vybraných příjemců dotací bylo prověřeno dodržování právních předpisů a předpisů souvisejících a posouzen účel a hospodárnost použití finančních prostředků ze státního rozpočtu České republiky.

Na kontrolovaných objektech byla kontrola uzavřena kontrolními protokoly. Námitky proti protokolu předložilo Ministerstvo zemědělství. Odůvodněným námitkám bylo vyhověno vedoucím skupiny kontrolujících a byl zpracován dodatek k protokolu.

S e n á t Ú ř a d u (ve složení Ing. Zdeněk Rodr - předseda, Ing. Zdeněk Smělík a Ing. Ladislav Zeman - členové) na zasedání, které se konalo v budově NKÚ dne 1. března 1994,

s c h v á l i l usnesením č. 29/93/24
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

A. Územní odbory Ministerstva zemědělství porušily

1. ustanovení § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů, kde je stanoveno:

“Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.”

Toto ustanovení porušil ÚO MZe v Jindřichově Hradci tím, že nesprávně ověřil dvě faktury z roku 1992, na jejichž úhradu byla pak poskytnuta dotace v roce 1993. ÚO MZe v Opavě tím, že z dotací uhradil daň z přidané hodnoty.

2. ustanovení § 5 odst. 2 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., kde je stanoveno:

“Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky.”

V souladu s § 5 citovaného zákona vydalo Ministerstvo financí Zásady poskytování dotací a návratných finančních výpomocí v rezortu zemědělství - MF ČR č. j. 193/64 693/1992 (dále jen Zásady) a podle článku 1 Zásad po dohodě s MF vydalo MZe Prováděcí pokyny pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí v rezortu zemědělství České republiky (MZe č. j. 399/1993 - 200) pro rok 1993 (dále jen Prováděcí pokyny). Kromě toho MZe ve smyslu zákona č. 61/1977 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu se zákonem ČNR č. 576/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, stanovilo Pravidla Ministerstva zemědělství o postupu při financování prací celospolečenského významu v lesním hospodářství v roce 1993 (dále jen Pravidla).

Ustanovení vyjmenovaných předpisů porušily ÚO MZe ve Vsetíně, Brně, Lounech, Rychnově nad Kněžnou, Českých Budějovicích, Znojmě, Semilech, Prachaticích, Českém Krumlově, Žďáru nad Sázavou, Třebíči, Hradci Králové, Uherském Hradišti, Břeclavi, Ústí nad Labem a v Pelhřimově.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu 1

Uvedené ustanovení zákona bylo porušeno tím, že

- ÚO MZe v Jindřichově Hradci uzavřel smlouvu s OÚ Novosedly o poskytnutí dotace ve výši 782 383,- Kč na výstavbu úpravny vody (smlouva č. 64/XI/93). Na základě předložených dodavatelských faktur, jimiž byly účtovány práce provedené v roce 1992 a zaplacené již Obecním úřadem v roce 1992, uvolnil dotaci. Tento nedostatek byl zjištěn a napraven v průběhu kontroly a finanční prostředky nebyly příjemci dotace na účet připsány;
- ÚO MZe v Opavě proplatil Ostravským městským lesům z dotačních prostředků daň z přidané hodnoty v celkové výši 34 890,50 Kč přesto, že Ostravské městské lesy jsou plátcí daně z přidané hodnoty (dále jen DPH).

K bodu 2

Uvedené předpisy a ustanovení zákona porušily:

- ÚO MZe ve Vsetíně tím, že ve 21 případech neodeslal do třiceti dnů jedno vyhotovení smlouvy místně příslušnému finančnímu úřadu. Porušil ustanovení čl. 5 odst. 3 Zásad;
- ÚO MZe ve Vsetíně tím, že ve 4 případech neuzavřel dodatek ke smlouvě. Porušil ustanovení čl. 5 odst. 4 Zásad;

- ÚO MZe v Lounech (v jednom případě), ÚO MZe v Rychnově nad Kněžnou (v jednom případě) tím, že neprověřily správnost dokladů předložených k žádosti o dotaci. Porušily ustanovení čl. 7 bod 4 Zásad;

- ÚO MZe v Českých Budějovicích (v jednom případě), ÚO MZe ve Znojmě (v sedmi případech) tím, že neprověřily došlé žádosti z hlediska formální a věcné správnosti a v případě zjištění nedostatků je nevrátily žadatelům. Porušily ustanovení Prováděcích pokynů část B II bod 1;

- ÚO MZe v Českých Budějovicích, Semilech, Prachaticích, Českém Krumlově tím, že nedodržely závazný postup a ze žádostí o dotace nesestavily pořadník podle důležitosti podnikatelského záměru a v žádostech předkládaných rezortní komisí MZe nevyznačovaly priority. Porušily ustanovení Prováděcích pokynů část B II bod 3;

- ÚO MZe ve Žďáru nad Sázavou (v jednom případě), ÚO MZe v Třebíči (ve dvou případech), ÚO MZe ve Vsetíně (ve dvou případech), ÚO MZe v Uherském Hradišti (v jednom případě), ÚO MZe v Hradci Králové (v jednom případě) tím, že uzavřely smlouvy o poskytnutí dotace přesto, že žadatelé nedoložili žádost dokladem o provedení výběrového řízení dodavatele. Porušily Prováděcí pokyny část A bod 3A písm. e) dotační titul XI;

- ÚO MZe v Třebíči (v jednom případě) a ÚO MZe v Hradci Králové (v jednom případě) tím, že uzavřely smlouvu, aniž žadatelé doložili k žádosti projekt technických opatření, včetně vodohospodářského povolení. Porušily Prováděcí pokyny část A bod 3A písm. c) dotační titul XI;

- ÚO MZe v Břeclavi (v jednom případě), ÚO MZe v Brně (v jednom případě) a ÚO MZe v Ústí nad Labem (v jednom případě) tím, že přijaly a doporučily žádosti o dotace na práce celospolečenského významu, které nesplňovaly náležitosti podle § 4 odst. 2 Pravidel a neobsahovaly rozpočet předpokládaných nákladů. Porušily ustanovení § 6 odst. 1 Pravidel;

- ÚO MZe v Blansku, Hradci Králové, Znojmě, Pelhřimově, Jindřichově Hradci, Třebíči a Českém Krumlově celkem ve třinácti případech tím, že přijaly a doporučily žádosti o dotace na práce celospolečenského významu, neprovedly u nich kontrolu formální úplnosti a nepředložily do 14 dnů po stanoveném termínu MZe k dalšímu projednání. Porušily ustanovení § 6 odst. 1 Pravidel.

B. Podniky VaK porušily

ustanovení § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), kde je uvedeno: "Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to

k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny."

Toto ustanovení porušily Ostravské vodárny a kanalizace, a. s., v Ostravě, Severomoravské vodovody a kanalizace, a. s., v Ostravě a Vodovody a kanalizace, s. p., v Hodoníně.

O d ť v o d n ě n í:

Ostravské vodárny a kanalizace, a. s., v Ostravě v rozporu s výše uvedeným ustanovením u stavebních akcí "Ústřední čistírna odpadních vod Ostrava - 3. stavba" a "Kanalizační sběrač D - 1. a 4. stavba" proplatily z dotačních prostředků roku 1993 práce provedené v roce 1992, a to v částce 1 391 362,60 Kč.

Severomoravské vodovody a kanalizace, a. s., v Ostravě porušily zákon tím, že uhradily mzdy, nákup mechanizace a materiálu za rok 1992 u stavebních akcí "ČOV Frýdek-Místek" a "ČOV Havřov" z dotací poskytnutých v roce 1993 v částce 1 789 573,- Kč.

Vodovody a kanalizace, s. p., v Hodoníně tím, že jako příjemce systémové dotace na stavbu "Jímání a úprava vody Bzenec" uhradil z dotačních prostředků dodavateli Ingstav, a. s., v Uherském Hradišti daň z přidané hodnoty ve výši 104 412,- Kč.

C, D, E. Organizace Lesů České republiky, soukromí vlastníci lesů a ostatní příjemci dotací porušili

ustanovení § 5 odst. 2 a § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., a následně ustanovení Pravidel, resp. ustanovení Zásad a Prováděcích pokynů.

Ustanovení zákona ČNR č. 576/1990 Sb. a Pravidel porušil LČR LZ v Židlochovicích. Ustanovení Prováděcích pokynů porušila paní Marie Kučerová, ustanovení Pravidel porušil s. p. Zeleň města Brna a ustanovení zákona ČNR č. 576/1990 Sb. porušil státní statek v Břlovci.

O d ť v o d n ě n í:

LČR LZ v Židlochovicích z dotace, která byla poskytnuta podle § 3 písm. C odst. 5 Pravidel na "Udržovací práce a stavební úpravy kulturních památek na lesních pozemcích ve správě vlastníka ...", uhradil materiál a montáž telefonů firmě Spojmont v částce 12 172,- Kč. Tím porušil ustanovení § 11 odst. 1. zákona ČNR č. 576/1990 Sb. Kromě toho nedoložil rozpočet nákladů podle § 4 odst. 2 Pravidel a v rozporu s § 7 odst. 2, kde se uvádí, že "Příjemce odpovídá za správné vyúčtování skutečně provedených prací ...", duplicitně uplatnil požadavek na úhradu částky 26 067,- Kč.

Paní Marie Kučerová (Brusná 9) nedoložila k žádosti o dotace doklad o vlastnictví pozemku. Tím byly porušeny Prováděcí pokyny odst. 3a) kapitola X. Přesto jí byla dotace ve výši 20 713,- Kč poskytnuta a v částce 20 563,- Kč čerpána.

Podnik Zeleň města Brna, s. p., v Brně nedoložil žádost o dotaci projektem a rozpočtem nákladů, jak mu ukládá ustanovení § 4 odst. 2 Pravidel, a nepředložil náležitosti prokazující věcnou správnost čerpané dotace na úhradu mezd, na čištění lesa, na odvoz odpadů, údržbu chodníků a na další položky, jejichž úhradu z dotačních prostředků uplatnil.

Státní statek v Břlovci uhradil z dotačních prostředků inženýrskou, projektovou a kompletační činnost při výstavbě ČOV Bravantice - Břlovec v částce 1 203 294,- Kč. Tím porušil ustanovení § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb. Dotace byla určena pouze na úhradu investičních nákladů.

F. Obecní a městské úřady a magistrát porušily

ustanovení § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb. Současně porušely ustanovení Pravidel, Zásad a Výměru MF ČR č. 01/1993 ze dne 13. listopadu 1992, kterým se vydává seznam zboží s regulačními cenami.

Tato ustanovení porušily MěÚ v Jirkově, OÚ v Ohnčči, Želkovicích, Mackovicích, Bačicích a Magistrát města Ostravy.

O d ť v o d n ě n í:

MěÚ v Jirkově nedoložil k žádosti o dotace na opravu rybníku v částce 2 633 000,- Kč doklad o právu užívání k předmětnému majetku (doklad o vlastnictví, nájemní smlouvu apod.). Tím porušil ustanovení § 4 odst. 2 Pravidel.

OÚ v Ohnčči na akci "Vodovod Křemf - prodloužení řadu" a OÚ v Želkovicích na akci "Vodovod Želkovic" nepředložily k žádostem o dotace podnikatelský záměr zpracovaný v souladu s obecně platnými předpisy, jak jim ukládá čl. 2 písm. d) Zásad.

Magistrát města Ostravy proplatil z dotací částku 881 860,37 Kč na projektové práce zahrnuté do hlavy I Souhrnného rozpočtu staveb, přičemž pro rok 1993 bylo určeno hradit pouze investiční náklady stavebních a technologických dodávek. Tím porušil ustanovení § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb.

OÚ v Mackovicích a OÚ v Bačicích nesplnily podmínku vyhlásit při zadávání staveb na výstavbu vodovodu veřejnou soutěž. Tím porušily ustanovení bodu 9 odst. B Výměru MF ČR č. 01/1993.

G. Ministerstvu zemědělství byly na základě zákona č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, poskytnuty dotační prostředky do agrokomplexu, lesního a vodního hospodářství v celkové výši 5 800 mil. Kč. (Z toho bylo 53 mil. Kč vázáno na krytí akcí Agrobanky.) K 30. 11. 1993 činilo čerpání všech dotací pro celý rezort 2 990 mil. Kč, což bylo jen 52 % z celkové částky.

Při kontrole bylo prověřeno 276 žádostí o poskytnutí dotací do vodního a lesního hospodářství. Ve 147 případech, tj. u 53 % žádostí, uplynula od podání žádosti k uzavření smlouvy doba delší než 4 měsíce. V I. pololetí 1993 bylo podáno 225 žádostí a uzavřeno 5 smluv, ve II. pololetí 1993 bylo podáno 34 žádostí a uzavřeno 253 smluv, z toho ve III. čtvrtletí 148 smluv a ve IV. čtvrtletí 105 smluv. U 17 žádostí nebylo uvedeno datum podání.

Vlivem neúměrně dlouhých lhůt vyřizování žádostí se uzavírání smluv posunulo převážně do III. a IV. čtvrtletí 1993. Tím se snížila možnost řádného využití prostředků státního rozpočtu v rozpočtovém roce.

Jak vyplývá z kontrolních zjištění, plnilo MZe svou povinnost správce dotací usměrňovat a kontrolovat hospodaření s prostředky státního rozpočtu nedůsledně.